

UVOD

Biznis plan treba da omogućí menadžerima da predvide bližu budućnost kompanije , da pridobiju kreditore , investitore , kao i sve članove upravljačkog tima .

Biznis plan sadrži prikaz stanja poslovnog procesa određenog preduzeća i osnovne elemente vezane za određeni poslovni poduhvat koji preduzeće želi da realizuje .¹

Biznis plan je dokument koji govori o tome kakve su perspektive kompanije i kakav je njen razvojni potencijal. Time Biznis plan treba da omogućí menadžerima da predvide bližu budućnost kompanije , da pridobiju kreditore , investitore , kao i sve članove upravljačkog tima . Drugim riječima , plan treba da obezbjedi podršku kako unatar same kompanije , tako i spolja .

Organizacijsko udruživanje ljudi i mašina u jedinstvenu cjelinu predstavlja veoma složen i kompleksan postupak koji se bazira na naučnim metodama projektovanja poslovnog sistema u skladu sa opštom teorijom sistema. Da bi poslovni sistem mogao biti upravljiv, on treba da posjeduje ciljeve, kriterijume i motivaciju, kako bi bilo moguće izvesti planiranje, definisati politiku i strategije kojima ce oni biti realizovani.²

Projekat ima sve elemente poslovnog procesa i predstavlja poduhvat koji se odvija u budućnosti sa odgovarajućim rizikom i neizvjesnošću. Projekat sadrži konačne ciljeve koje treba postići, u čijoj realizaciji učestvuju ograničeni resursi. Projekat zahtjeva koordinaciju u realizaciji.

Realizaciju projekta karakteriše velika složenost, ogromni troškovi, kao i veliki broj učesnika u realizaciji. Da bi se projekat efikasno realizovao potrebno je da se njime racionalno upravlja. To je jedan od razloga što je u USA za realizaciju projekata uspostavljena koncepcija upravljanja projektima (project management). Funkcionalno upravljanje i upravljanje projektom karakterišu iste faze (selekcija, alokacija resursa, planiranje, programiranje, organizovanje i kontrola). Razlika je u predmetu upravljanja. Koncept upravljanja investicijskim projektima (ili uopšte projektima) je savremen način upravljanja, čiji je zadatak i cilj da se projekat ostvari u okviru tačno definisanog vremena i sa tačno definisanim finansijskim sredstvima.³

Svaki pristup upravljanju projektom podrazumijeva definisanje i korišćenje odgovarajuće organizacione strukture za upravljanje realizacijom, gdje osnovnu ulogu ima tim zadužen za upravljanje realizacijom projekta. Koncept upravljanja projektom se bazira na uspostavljanju efikasne organizacije koja omogućava da se na najbolji način iskoriste raspoložive metode planiranja i kontrole za efikasniju realizaciju projekta, odnosno omogućava najefikasnije korišćenje raspoloživih metoda, materijalnih resursa, finansijskih sredstava i ljudi u procesu realizacije posmatranog projekta. Upravljanje projektom predstavlja naučno zasnovan i u praksi provjeren koncept kojim se, uz pomoć odgovarajućih metoda organizacije, planiranja, vođenja i kontrole vrši racionalno usklađivanje svih potrebnih resursa i koordinacija potrebnih aktivnosti da bi se određeni projekat realizovao na najefikasniji način. Upravljanje projektom vrši projektni tim koji vodi projektni menadžer, specijalizovana vrsta menadžera koji je zadužen da projekat dovede do planiranog cilja. Osnovni cilj upravljanja svakog projekta je da se realizacijom obezbjede zahtjevane tehničke performanse i kvalitet projekta uz najmanje vrijeme i troškove realizacije. Ako nije moguće postići planirano vrijeme i troškove realizacije, onda je cilj da se vremenska i troškovna prekoračenja svedu na mogući minimum. Efekti koji se postižu primjenom upravljanja projektom u realizaciji raznovrsnih projekata su višestruki i ogledaju se u značajnim vremenskim

¹ Jovanović P. : *Upravljanje investicijama* ,Grafoslog ,Beograd, 2001. str.271

² Kondić S.: *Preduzetničko bogaćenje* ,Štamparija Ključ ,Prijeđor, 2006. str.48

³ Slobodan L.: *Projektni menadžer* ,Panevropski univerzitet "APEIRON" , Banjaluka ,2010. str. 11-19

i finansijskim uštedama i racionalizacijama koje se postižu u procesu realizacije odnosno projekta. Skraćivanje vremena realizacije jednog projekta, ili makar smanjenje realno mogućeg vremenskog prekoračenja, najčešće donosi velike finansijske uštede. Značajne uštede se mogu ostvariti i kod korišćenja finansijskih sredstava iz tuđih izvora, takođe veliki pozitivni finansijski efekti se mogu dobiti, posebno kod poslovnih projekata, ranijim završetkom projekta i ranijim početkom funkcionisanja i ostvarenja profita.⁴

Plan naučno istraživačkog rada

Plan naučno istraživačkog rada je instrument upravljanja preduzeća u funkciji njegovog razvoja u velikoj mjeri . Ovo iz razloga što naučno istraživački rad ima za rezultat novi ili unapređeni proizvod , nove tehnološke procese , materijale , energetske izvore i organizacione metode . Svaki od ovih rezultata naučno istraživačkog rada je rezultat planske aktivnosti , te s toga ima i odgovarajući plan , kao rezultat te planske aktivnosti . Suština svakog plana je da se veoma detaljno iskažu elementi istraživanja u koje je potrebno uložiti finansijska sredstva . Svaki od ovih planova treba da se bazira na predhodno urađenom projektu , kod koga treba ispitati ekonomski potencijal realizacije projekta i njegovu tehničku izvodljivost .⁵